

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ការណែនាំ

កិច្ចសន្យា

រៀបចំដោយ៖

ក្រសួងយុត្តិធម៌វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវទូទៅ
កិច្ចការច្បាប់នាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
សាស្ត្រាចារ្យ៖ UMEMOTO Yumi

បេករណែនាំដោយ៖ មេធាវីកម្រាច្យាម៉ុង

www.legalcodelawfirm.com

www.facebook.com/legalcodelawfirm

App Store & Play Store : LEGAL CODE LIBRARY (មណ្ឌលស័យកម្រាច្យាម៉ុង)

ការណែនាំយកវិច្ឆ័យសន្យា

ក្រសួងយុត្តិធម៌ វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវទូទៅអំពីកិច្ចការច្បាប់

នាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ

សាស្ត្រាចារ្យ UMEMOTO Yumi

ហតិការណៃបទឧទ្ទេសនាម

1. អត្ថន័យនៃការរំលាយ (តើការរំលាយកិច្ចសន្យាជាអ្វី?)
2. លក្ខខណ្ឌនៃការរំលាយ (តើគួរធ្វើយ៉ាងណាទើបអាចរំលាយកិច្ចសន្យាបាន?)
3. អានុភាពនៃការរំលាយ (នៅពេលរំលាយកិច្ចសន្យា តើទំនាក់ទំនងសិទ្ធិរវាងភាគី និង ភតិយជននឹងក្លាយជាយ៉ាងណា?)
4. អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិរំលាយកិច្ចសន្យា
5. ការរំលាយដែលកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា · ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង
6. សំនួរ និង ចម្លើយ

1. ការលោយកិច្ចសន្យា គឺជា

2

- នៅថ្ងៃទី១ ខែសីហា Y បានចុះកិច្ចសន្យាទិញអង្ករពី X ចំនួន ១០តោន ក្នុងតម្លៃ ៥០០០\$។ ហើយតម្រូវឲ្យ X ដឹកអង្ករទៅឃ្នាំងរបស់ Y នៅថ្ងៃទី១០ ខែសីហា។
- ទោះបីជាថ្ងៃទី១០ ខែសីហា បានកន្លងផុតក៏ដោយ តែ X នៅតែមិនដឹកអង្ករមកឡើយ។

1. ការរំលាយកិច្ចសន្យា គឺជា

3

➔ ប្រសិនបើអ្នកលក់ X មិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច អ្នកទិញ Y អាចជ្រើសរើសមធ្យោបាយដូចខាងក្រោម (CC390) ៖

1. អនុវត្តដោយបង្ខំ (CC396)

អាចទាមទារឲ្យអនុវត្តដោយបង្ខំ តាមបញ្ញត្តិក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។

2. ទាមទារសំណងការខូចខាត (CC398)

អាចទាមទារសំណងការខូចខាត ដែលកើតឡើងដោយសារការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចដោយមានកំហុស។

3. រំលាយកិច្ចសន្យា (CC407)

នៅក្នុងកិច្ចសន្យាអញ្ញមញ្ញ ក្នុងករណីភាគីម្ខាង បំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ភាគីម្ខាងទៀតអាចរំលាយកិច្ចសន្យាបានភ្លាមៗ។

➔ ភាគីអាចជ្រើសរើសយកមធ្យោបាយសង្គ្រោះច្រើនយ៉ាង ក្នុងទំហំដែលមិនមានភាពផ្ទុយគ្នា (CC395) ។

1. ការរំលាយកិច្ចសន្យា គឺជា

4

➔ អ្នកទិញ Y អាចរំលាយកិច្ចសន្យា ហើយរួចផុតពីករណីយកិច្ចបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញ។

1. ក្នុងករណីមិនទាន់បង់ថ្លៃទិញ

→ បដិសេធការអនុវត្តកាតព្វកិច្ច

ក្នុងករណីដែលអ្នកលក់ X ទាមទារឲ្យបង់ប្រាក់ អ្នកទិញ Y អាចរំលាយកិច្ចសន្យា ហើយបដិសេធមិនបង់ថ្លៃទិញបាន។

2. ក្នុងករណីបង់ថ្លៃទិញហើយ

→ ទាមទារឲ្យធ្វើបដិទាន

អ្នកទិញ Y អាចរំលាយកិច្ចសន្យា ហើយទាមទារចំពោះអ្នកលក់ X ឲ្យប្រគល់ប្រាក់ ថ្លៃទិញដែលបានបង់ហើយមកវិញ។

ភាពខុសគ្នារវាងការរំលាយ និង ការលុបចោល

5

- ទាំងការរំលាយ និង ការលុបចោល មានអានុភាពធ្វើឲ្យភាគីនៃកិច្ចសន្យារួចផុតពីករណីយកិច្ចក្នុងកិច្ចសន្យា (CC358,411) ។
- ការលុបចោល គឺជាការទទួលស្គាល់ថា ដំណើរការនៃការធ្វើកិច្ចសន្យាមានបញ្ហាដោយសារ ស្ថានភាពនៅពេលបង្កើតកិច្ចសន្យា ។
- ការរំលាយ គឺជាការទទួលស្គាល់ភាពត្រឹមត្រូវចំពោះការឲ្យភាគីរួចផុតពីករណីយកិច្ចក្នុងកិច្ចសន្យា ដោយសារ ការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាពក្រោយពេលបង្កើតកិច្ចសន្យា ដូចជាភាគីម្ខាងទៀតបំពានកិច្ចសន្យាជាដើម ដែលមិនមែនជាបញ្ហាដែលកើតឡើងនៅពេលបង្កើតកិច្ចសន្យានោះទេ។

2. លក្ខខណ្ឌនៃការរំលាយ

6

1. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (CC407, 408(1))

- i. អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន
- ii. អនុវត្តយឺតយ៉ាវចំពោះសកម្មភាពដែលមានកំណត់ពេលវេលា
- iii. អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត
- iv. ការបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគ្នា
- v. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត

2. ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ (CC409)

- ◆ ចំពោះលក្ខខណ្ឌនៃការរំលាយមិនតម្រូវឲ្យមានកំហុសរបស់កូនបំណុលនោះទេ (CC408(2)) ។
យោង. ចំពោះសំណងការខូចខាត តម្រូវឲ្យមានកំហុសរបស់កូនបំណុល (CC398(1)) ។

2.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ

7

ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (CC408)

➤ និយមន័យ

ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ សំដៅទៅលើករណីដែលភាគីម្ខាងមិនអាចសម្រេចនូវគោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាបាន ដោយសារការបំពានរបស់ភាគីម្ខាងទៀត។

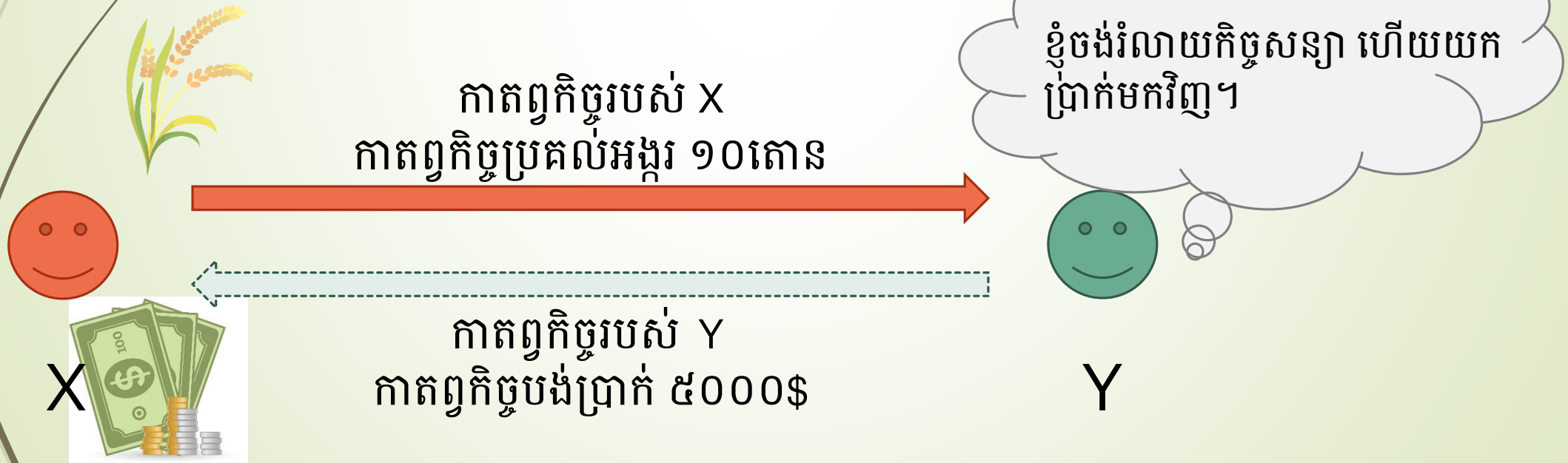
➤ ប្រភេទនៃការបំពាន

បើមានករណីក្នុងចំណុច ក~យ កថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រា ៤០៨ ត្រូវចាត់ទុកថាជាការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ។

➤ ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត

ទោះបីជាមិនត្រូវនឹងចំណុច ក~យ កថាខណ្ឌទី១ នៃមាត្រា ៤០៨ ក៏ដោយ ក៏អាចមានស្ថានភាពខ្លះ ដែលតុលាការអាចវិនិច្ឆ័យថាមានការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរផងដែរ។

- នៅថ្ងៃទី១ ខែសីហា Y បានចុះកិច្ចសន្យាទិញអង្ករពី X ចំនួន ១០តោន ក្នុងតម្លៃ ៥០០០\$។ ហើយតម្រូវឲ្យ X ដឹកអង្ករទៅឃ្នាំងរបស់ Y នៅថ្ងៃទី១០ ខែសីហា។
- នៅថ្ងៃទី៥ ខែសីហា Y បានបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញ។
- ថ្ងៃទី១០ ខែសីហាបានកន្លងផុតហើយ តែ X នៅតែមិនទាន់ដឹកអង្ករមក។
- នៅថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា Y បានទាមទារឲ្យ X ដឹកអង្ករមកត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា។
- ថ្ងៃទី៣១ ខែសីហាបានកន្លងផុតហើយ តែ X នៅតែមិនទាន់ដឹកអង្ករមក។

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន)

1. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (CC408(1))

i. អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន

ភាគីម្ខាងបានដាស់តឿនភាគីម្ខាងទៀតដែលមិនបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ច តាមពេលកំណត់ ដោយកំណត់អំឡុងពេលសមរម្យដើម្បីឲ្យអនុវត្តកាតព្វកិច្ច ហើយកាតព្វកិច្ចមិនត្រូវបានអនុវត្តក្នុងអំឡុងពេលនោះ។

ii. អនុវត្តយឺតយ៉ាវចំពោះសកម្មភាពដែលមានកំណត់ពេលវេលា

iii. អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត

iv. ការបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគ្នា

v. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត

2. ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ (CC409)

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន)

10

“ភាគីម្ខាងទៀតដែលមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចតាមពេលកំណត់”

- ➔ លក្ខខណ្ឌទី១ មានការកំណត់ពេលអនុវត្ត
- ➔ លក្ខខណ្ឌទី២ ពេលកំណត់ត្រូវអនុវត្តបានកន្លងផុត

បើមិនបានកំណត់ពេលអនុវត្តថា ថ្ងៃណា
ច្បាស់លាស់ទេ តើត្រូវធ្វើយ៉ាងណា?

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការជាប់ឆ្នើន)

11

ការយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្ត (CC391)

កូនបំណុលត្រូវចាត់ទុកថា មានការយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្ត ក្នុងករណីដែលខ្លួនមិនបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ច នៅពេលដែលបានកំណត់ដូចខាងក្រោម ៖

1. ករណីដែលមានពេលកំណត់ពិតប្រាកដ

→ ថ្ងៃកំណត់នោះបានមកដល់

2. ករណីដែលមានពេលកំណត់មិនពិតប្រាកដ (ថ្ងៃដែលត្រូវតែមកដល់ តែមិនដឹងថាមកដល់នៅពេលណា)

→ នៅពេលដែលកូនបំណុលដឹងថាដល់ពេលកំណត់ហើយ

ឧទា. X សន្យាចំពោះ Y ថានឹងសងប្រាក់វិញ នៅពេលដែលឪពុកទទួលមរណភាព។

→ នៅពេលដែល X ដឹងថា ឪពុកទទួលមរណភាព ហើយមិនព្រមសងប្រាក់ទេ នោះវានឹងក្លាយជាការយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្ត។

3. នៅពេលដែលមិនបានកំណត់ពេល

→ នៅពេលដែលកូនបំណុលទទួលការទាមទារឱ្យអនុវត្ត

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន)

“នៅពេលដែលភាគីម្ខាងមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចក្នុងពេលកំណត់ដាស់តឿន ទោះបីជា ភាគីម្ខាងទៀតបានដាស់តឿនដោយកំណត់អំឡុងពេលសមរម្យក៏ដោយ ”
លក្ខខណ្ឌទី៣ ការដាស់តឿនដោយកំណត់អំឡុងពេលសមរម្យ

តើអំឡុងពេលសមរម្យមានរយៈពេលប៉ុន្មាន?
ក្នុងករណីដាស់តឿនដោយមិនបានកំណត់
ពេលសមរម្យ តើត្រូវធ្វើយ៉ាងម៉េច?

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន)

➤ អំឡុងពេលសមរម្យ

នេះមិនមែនជាការគណនាអំឡុងពេលចាំបាច់ដើម្បីរៀបចំក្នុងការអនុវត្តពីពេលដែលបានទទួលការដាស់តឿន រហូតដល់ការអនុវត្តស្ថាពរនោះទេ ប៉ុន្តែ ជាការគណនាអំឡុងពេលដោយសន្តិដ្ឋានថា ការរៀបចំដើម្បីអនុវត្ត មួយភាគធំបានធ្វើរួចរាល់ហើយ។

➤ ក្នុងករណីជូនដំណឹងដោយមិនបានកំណត់អំឡុងពេលសមរម្យ

ទោះបីជាមានការដាស់តឿនដោយកំណត់អំឡុងពេលមិនសមរម្យ ឬ មិនបានកំណត់អំឡុងពេលក៏ដោយ ក៏ ការរំលាយចោលអាចធ្វើបានដែរ នៅពេលដែលអំឡុងពេលសមរម្យបានកន្លងផុត ចាប់ពីពេលបានដាស់តឿន នោះ។

→ ទោះបីជាគ្មានការដាស់តឿនក៏ដោយ ក៏កូនបំណុលត្រូវអនុវត្តនៅពេលកំណត់អនុវត្តមកដល់ដែរ។ បើ ទោះបីជាក្នុងករណីដែលការអនុវត្តយឺតយ៉ាវក៏ដោយ ក៏ជាទូទៅ កូនបំណុលគួរតែបានរៀបចំដើម្បីអនុវត្ត ហើយមួយភាគធំដែរ ហេតុនេះយើងគ្រាន់តែផ្តល់អំឡុងពេលសមរម្យ ក្រោយពេលដាស់តឿនជាការគ្រប់ គ្រាន់។

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន)

“នៅពេលដែលភាគីម្ខាងមិនបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចក្នុងអំឡុងពេលដាស់តឿន ទោះបីជាភាគីម្ខាងទៀតបានដាស់តឿនដោយកំណត់អំឡុងពេលសមរម្យក៏ដោយ”

- ➔ លក្ខខណ្ឌទី៣ ការដាស់តឿនដោយកំណត់អំឡុងពេលសមរម្យ
- ឬ
- ➔ លក្ខខណ្ឌទី៣-១ ការបានដាស់តឿន និង
- ➔ លក្ខខណ្ឌទី៣-២ ការកន្លងផុតនៃអំឡុងពេលសមរម្យ ក្រោយពេលដាស់តឿន

តើចាំបាច់ត្រូវអះអាង • បញ្ជាក់អំពីការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់កូនបំណុល ឬទេ?

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន)

15

ម្ចាស់បំណុលមិនចាំបាច់អះអាងអំពីការមិនអនុវត្តរបស់កូនបំណុល នៅពេលកំណត់ និង អំឡុងពេលដាស់តឿននោះទេ។

- ការបញ្ជាក់អំពី “ការមិនអនុវត្ត” ដែលជាអង្គហេតុអកម្ម គឺ លំបាក។
- ការសងជាហេតុនាំឲ្យរលត់កាតព្វកិច្ច ហើយជាការបដិសេធចំពោះការ ទាមទារឲ្យអនុវត្តរបស់ម្ចាស់បំណុល (តវ៉ា) ។ យោង.CC433
- គប្បីឲ្យ កូនបំណុលធ្វើការតវ៉ា ដោយអះអាង • បញ្ជាក់អំពី “ការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន”។

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន)

16

➔ លក្ខខណ្ឌទី៤ ការអនុវត្ត ឬ សំណើផ្តល់ការសងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន

ចំណុចនេះ មិនមានកំណត់ក្នុងមាត្រានោះទេ ប៉ុន្តែ នៅក្នុងកិច្ចសន្យាអញ្ញមញ្ញ ដើម្បី អាចចាត់ទុកថាភាគីម្ខាងអនុវត្តយឺតយ៉ាវ ដោយ «បំពានកិច្ចសន្យាធ្ងន់ធ្ងរ» ភាគីម្ខាង ទៀតត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន (ឬ ស្នើផ្តល់ការសង) ជាមុនសិន។

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន)

17

កិច្ចសន្យាលក់ទិញ

- អ្នកលក់អាចប្រកែកមិនព្រមប្រគល់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុបាន រហូតដល់ពេលអ្នកទិញបានផ្តល់ការសង (CC551(1)) ។
- អ្នកទិញអាចមិនព្រមបង់ថ្លៃទិញបាន រហូតដល់ពេលដែលអ្នកលក់បានផ្តល់ការសងចំពោះកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន (CC558(1)) ។
- ភាគីមានសិទ្ធិតវ៉ាឲ្យអនុវត្តព្រមគ្នាទៅវិញទៅមក ហេតុនេះ ភាគីម្ខាងអាចបដិសេធការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនបាន រហូតដល់ពេលភាគីម្ខាងទៀតអនុវត្តកាតព្វកិច្ច។
- ប្រសិនបើ ភាគីម្ខាងអនុវត្ត ឬ ស្នើសុំសងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន ភាគីម្ខាងទៀតត្រូវទទួលខុសត្រូវអនុវត្តកាតព្វកិច្ច។

យោង. ការព្រមព្រៀងអនុវត្តជាមុន (CC551(1) វាក្យខណ្ឌ 2, CC558(1) វាក្យខណ្ឌ 2)

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការជាសំឡេង)

18

▶ សំណើផ្តល់ការសង (CC453)

“ការដែលកូនបំណុលបានរៀបចំចប់សព្វគ្រប់នូវការកាលិកសម្រាប់ការសង និង ទាមទារឲ្យម្ចាស់បំណុលទទួលការសងនោះ”

ឧទា.

- នៅក្នុងកិច្ចសន្យាលក់ទិញឡានមួយទឹក អ្នកលក់ (កូនបំណុល) បានប្រាប់ថ្ងៃដែលត្រូវប្រគល់ដល់អ្នកទិញ (ម្ចាស់បំណុល) ហើយបានត្រៀមឡាននោះនៅផ្ទះរបស់ខ្លួន។
- នៅក្នុងកិច្ចសន្យាខ្ចីបរិភោគ កូនបំណុលបានយកប្រាក់ទៅដល់ផ្ទះរបស់ម្ចាស់បំណុល។

យោង. ទឹកនៃងដែលត្រូវសង (CC445)

- កាតព្វកិច្ចប្រគល់វត្ថុជាក់លាក់ : កន្លែងដែលវត្ថុនោះបានស្ថិតនៅ នៅពេលសិទ្ធិលើបំណុលកើតឡើង
- កាតព្វកិច្ចផ្សេងទៀត : លំនៅឋានបច្ចុប្បន្នរបស់ម្ចាស់បំណុល

2.1.1 ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន)

19

<លក្ខខណ្ឌ>

1. ការកំណត់ពេលអនុវត្ត
2. ការកន្លងផុតនៃពេលកំណត់អនុវត្ត
3. បានដាស់តឿនដោយកំណត់អំឡុងពេលសមរម្យ
ឬ
អំឡុងពេលសមរម្យបានកន្លងផុត ក្រោយពេលដាស់តឿន
4. បានអនុវត្ត ឬ ស្នើផ្តល់ការសងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន

2.1.2 ការបំពានកិច្ចសន្យាឆ្លង់ឆ្វរ (ការអនុវត្តយឺតយ៉ាវចំពោះសកម្មភាពមានកំណត់ពេលវេលា)

1. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងឆ្លង់ឆ្វរ (CC408(1))

i. អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន

ii. អនុវត្តយឺតយ៉ាវចំពោះសកម្មភាពដែលមានកំណត់ពេលវេលា

ភាគីមិនបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ចតាមពេលកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា ក្នុងករណីដែលគោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាមិនបានសម្រេចសោះ បើភាគីមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចតាមពេលកំណត់

(CC408(1-2)) ។

iii. អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត

iv. ការបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគ្នា

v. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងឆ្លង់ឆ្វរផ្សេងទៀត

2. ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ (CC409)

2.1.2 ការបំពានកិច្ចសន្យាធ្ងន់ធ្ងរ (ការអនុវត្តយឺតយ៉ាវចំពោះសកម្មភាពមានកំណត់ពេលវេលា)

21

“ក្នុងករណីដែលគោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាមិនបានសម្រេចសោះ បើភាគីមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចតាមពេលកំណត់”

→ ចំពោះសកម្មភាពដែលមានកំណត់ពេលវេលានេះ ភាគីអាចរំលាយកិច្ចសន្យាភ្លាមៗ ដោយ **មិនដាស់តឿន**

ឧទា. ភាគីបានកុម្មង់នំខេកសម្រាប់ពិធីរៀបការ ប៉ុន្តែ មិនអាចប្រគល់ទាន់នៅថ្ងៃរៀបការ។

→ ក្រោយពិធីរៀបការកន្លងផុត ទោះបីជាអនុវត្តក៏ដោយ ក៏គ្មានន័យដែរ។

2.1.2 ការបំពានកិច្ចសន្យាធ្ងន់ធ្ងរ (ការអនុវត្តយឺតយ៉ាវចំពោះសកម្មភាពមានកំណត់ពេលវេលា)

<លក្ខខណ្ឌ>

1. ការកំណត់ពេលអនុវត្ត
  2. ការកន្លងផុតនៃពេលកំណត់អនុវត្ត
  3. គោលបំណងនៃកិច្ចសន្យាមិនបានសម្រេចសោះ បើភាគីមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចតាមពេលកំណត់ (សកម្មភាពដែលមានកំណត់ពេលវេលា)
  4. បានអនុវត្ត ឬ ស្នើផ្តល់ការសងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួន
- ※ មិនចាំបាច់ដាស់តឿន

2.1.3 ការបំពានកិច្ចសន្យាធ្ងន់ធ្ងរ (អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត)

23

1. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (CC408(1))

- i. អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន
- ii. អនុវត្តយឺតយ៉ាវចំពោះសកម្មភាពដែលមានកំណត់ពេលវេលា
- iii. អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត
ភាគីមិនអាចអនុវត្តករណីយកិច្ចផ្តល់ការកាលិកចម្បងរបស់ខ្លួនបានទេ (CC408(1-គ))
- iv. ការបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគ្នា
- v. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត

2. ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ (CC409)

- នៅថ្ងៃទី១ ខែសីហា Y បានចុះកិច្ចសន្យាទិញចូលរណាពី X ក្នុងតម្លៃ ៥០០០\$។ ហើយកំណត់ឱ្យ X យកចូលនោះមកដាក់ក្នុងឃ្នាំងរបស់ Y នៅថ្ងៃទី១០ ខែសីហា ។
- នៅថ្ងៃទី៩ ខែសីហា កប៉ាល់ដែលដឹកចូលនោះ បានលិចបាត់។
- នៅថ្ងៃទី១០ ខែសីហា Y បានយកប្រាក់ថ្លៃទិញទៅ ហើយទាមទារឱ្យ X ប្រគល់ចូល។

ដើម្បីស្រង់កប៉ាល់នោះ ត្រូវ ចំណាយប្រាក់ជាច្រើន ហើយ ពិបាកណាស់។

ខ្ញុំចង់រំលាយកិច្ចសន្យា។

X

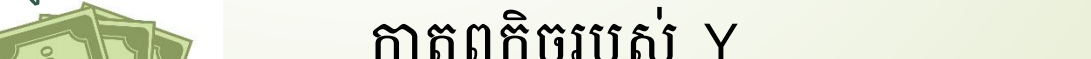
កាតព្វកិច្ចរបស់ X
កាតព្វកិច្ចប្រគល់ចូល

កាតព្វកិច្ចរបស់ Y
កាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញ ៥០០០\$

Y

2.1.3 ការបំពានកិច្ចសន្យាច្បាប់ (អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត)

25

“នៅពេលដែលមិនអាចអនុវត្តករណីយកិច្ចផ្តល់ការកាលិកចម្បង”

<លក្ខខណ្ឌ>

អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត (CC392)

→ ការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចក្លាយជាអលទ្ធភាព តាមស្ថានភាពរូបធាតុ · សង្គម · សេដ្ឋកិច្ច

※ នៅមុនថ្ងៃអនុវត្ត បើសិនជាច្បាស់ថា នៅថ្ងៃអនុវត្តមិនអាចអនុវត្តកាតព្វកិច្ចបាន នោះអលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តកើតមានឡើងនៅចំណុចពេលនោះ។

※ មិនចាំបាច់ត្រូវផុតអំឡុងពេលអនុវត្ត និង មិនចាំបាច់ជាស័ក្តិសមឡើយ។

2.1.3 ការបំពានកិច្ចសន្យាច្បាប់ (អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត)

26

ឧទា. ការលក់ទិញចូបុរាណ

- ចូនោះបានបែកខ្ទេច។
  - អលទ្ធភាពតាមរូបធាតុ
- ចោរបានលួចយកចូនោះ។
  - អលទ្ធភាពតាមសង្គម

បើមើលទៅ នៅពេលអនាគតអាចចាប់ចោរនោះបាន ហើយលទ្ធភាពដែលអាចយកចូមកវិញមិនមែនសូន្យនោះទេ ប៉ុន្តែ តាមទស្សនៈសង្គមទូទៅ យើងអាចយល់ថា ជាអលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត។

- កប៉ាល់ដឹកចូនោះបានលិចចូលក្នុងបាតសមុទ្រ។
  - អលទ្ធភាពតាមសេដ្ឋកិច្ច

បើមើលតាមលក្ខណៈរូបធាតុ និង សង្គម គឺមានលទ្ធភាពក្នុងការស្រង់កប៉ាល់ បើបានដឹងកន្លែងដែលលិចនោះ ប៉ុន្តែ បើតាមទស្សនៈសេដ្ឋកិច្ច ត្រូវចំណាយសោហ៊ុយយ៉ាងច្រើន ដូចនេះ យើងអាចយល់ថា ជាអលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត ។

2.1.4 ការបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគ្នា

27

1. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ (CC408(1))

- i. អនុវត្តយឺតយ៉ាវ + ការដាស់តឿន
- ii. អនុវត្តយឺតយ៉ាវចំពោះសកម្មភាពដែលមានកំណត់ពេលវេលា
- iii. អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត
- iv. ការបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគ្នា

ការបំពានកិច្ចសន្យាមានភាពហួសហេតុ ដែលធ្វើឲ្យបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគ្នាគឺ ហើយមិនអាចជឿជាក់ថា នឹងអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនាអនាគតបាន (CC408(1-ឃ))។

- v. ការបំពានកិច្ចសន្យាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត

2. ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ (CC409)

2.1.4 ការបំពានកិច្ចសន្យាធ្ងន់ធ្ងរ (ការបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគ្នា)

“ការបំពានកិច្ចសន្យាមានភាពហួសហេតុ ដែលធ្វើឲ្យបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគូភាគី ហើយមិនអាចជឿជាក់ថា នឹងអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនាអនាគតបាន”

<លក្ខខណ្ឌ>

ការបាត់បង់ទំនុកចិត្ត ដោយសារការបំពានកិច្ចសន្យាហួសហេតុ

ឧទា. Y បានចុះកិច្ចសន្យាផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងបន្លាស់ម៉ូតូជាទៀងទាត់ជាមួយ X ។ X តែងតែដឹកគ្រឿងបន្លាស់មកឲ្យយឺតពេល ហើយធ្វើឲ្យការផលិតម៉ូតូរបស់ Y មានការយឺតយ៉ាវ។

2.2 ការបង្ហាញឆន្ទៈវិលាយ

29

1. ការបំពានកិច្ចសន្យាធ្ងន់ធ្ងរ (CC408(1))

- i. ការយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្ត + ការដាស់តឿន
- ii. អនុវត្តយឺតយ៉ាវចំពោះសកម្មភាពដែលមានកំណត់ពេលវេលា
- iii. អលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត
- iv. ការបាត់បង់នូវទំនុកចិត្តរវាងគ្នា
- v. ការបំពានកិច្ចសន្យាធ្ងន់ធ្ងរផ្សេងទៀត

2. ការបង្ហាញឆន្ទៈវិលាយ (CC409)

2.2 ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ

30

វិធីអនុវត្តសិទ្ធិរំលាយ(CC409(1))

“ភាគីម្ខាងដែលមានសិទ្ធិរំលាយ អាចរំលាយកិច្ចសន្យា ដោយ
បង្ហាញឆន្ទៈរំលាយចំពោះភាគីម្ខាងទៀតបាន។”

<លក្ខខណ្ឌ>

ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយចំពោះភាគីម្ខាងទៀត

2.2 ការបង្ហាញឆន្ទៈវិលាម

តើការបង្ហាញឆន្ទៈវិលាម ត្រូវតែធ្វើតាមផ្លូវតុលាការ ឬយ៉ាងណា?

2.2 ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ

CC409(1)

“ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយអាចធ្វើឡើង ក្រៅតុលាការបាន។”

- ➔ មិនចាំបាច់ត្រូវធ្វើតាមផ្លូវតុលាការទេ។
- ➔ ការបង្ហាញឆន្ទៈធ្វើឡើងក្រៅតុលាការក៏បាន។

ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយចំពោះភាគីម្ខាងទៀត ធ្វើឡើងដោយផ្ទាល់មាត់ក៏បាន ជាលិខិតក៏បាន ជាអ៊ីម៉ែលក៏បាន។

→ វិវាទអាចដោះស្រាយដោយផ្អែកតាមការរំលាយនៅក្រៅតុលាការ ប្រសិនបើគ្មានបំណងថានឹងមានវិវាទជាមួយភាគីម្ខាងទៀតទេ ។

ការបង្ហាញឆន្ទៈ ត្រូវមានអានុភាព ចាប់ពីពេលដែលការជូនដំណឹងអំពីការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ បានទៅដល់ភាគី ម្ខាងទៀត(CC310(2))

ឧទា.

- ថ្ងៃទី០១ ខែសីហា Y បានចុះកិច្ចសន្យាទិញអង្ករ ១០តោន ក្នុងតម្លៃ៥០០០\$ ពី X ។ ហើយតម្រូវឲ្យ X ដឹកអង្ករទៅឃ្លាំងរបស់ Y នៅថ្ងៃទី១០ ខែសីហា។
- ថ្ងៃទី០៥ ខែសីហា Y បានបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញ។
- ទោះបីជាផុតថ្ងៃទី១០ ខែសីហាក៏ដោយ ក៏ X នៅតែមិនទាន់យកអង្ករមកឲ្យ Y ដែរ។
- ថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា Y បានទាមទារឲ្យ X ដឹកអង្ករមក ឲ្យបានត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា។
- ទោះបីជាផុតថ្ងៃទី៣១ ខែសីហាក៏ដោយ ក៏ X នៅតែមិនទាន់យកអង្ករមកឲ្យ Y ដែរ។
- ថ្ងៃទី០១ ខែកញ្ញា Y បានសរសេរសំបុត្រថា “រំលាយកិច្ចសន្យា” ហើយសំបុត្រនោះបានទៅដល់ប្រអប់សំបុត្រផ្ទះរបស់ X ។
- ថ្ងៃទី០៥ ខែកញ្ញា X បានឃើញសំបុត្ររបស់ Y ពីក្នុងប្រអប់សំបុត្រ និងបានអានខ្លឹមសារក្នុងសំបុត្រនោះ។

➤ តើការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយបានមកដល់ X គិតចាប់ពីពេលណា?

- ថ្ងៃទី០១ ខែកញ្ញា Y បានសរសេរថា “រំលាយកិច្ចសន្យា” រួចដាក់ចូលក្នុងប្រអប់សំបុត្រ។
- ថ្ងៃទី០៥ ខែកញ្ញា X បានឃើញសំបុត្ររបស់ Y ពីក្នុងប្រអប់សំបុត្រ និងបានអានខ្លឹមសារក្នុងសំបុត្រនោះ។

→ ការមកដល់ គឺជាការទៅដល់ក្នុងបរិវេណដែលស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ភាគី។

→ ពេលដែលសំបុត្របានទៅដល់ប្រអប់សំបុត្រផ្ទះរបស់ភាគីម្ខាងទៀត ទោះបីជាភាគីម្ខាងទៀតមិនចាប់អារម្មណ៍នឹងសំបុត្រនោះក៏ដោយ ក៏យើងអាចយល់ថា សំបុត្រនោះបានទៅដល់ភាគីម្ខាងទៀតដែរ។

→ អានុភាពនៃការរំលាយ កើតឡើងនៅពេលដែលសំបុត្រនោះបានដាក់ចូលក្នុងប្រអប់សំបុត្រផ្ទះរបស់ X នៅថ្ងៃទី០១ ខែកញ្ញា។

2.2 ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ

➤ ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយមិនអាចដកវិញបានទេ (CC409(2))

→ បើសិនជាទទួលស្គាល់ការដក នោះកិច្ចសន្យាដែលបានរំលាយម្តងហើយនឹងមានអានុភាពឡើងវិញ ហើយភាព ច្របូកច្របល់នឹងកើតមានឡើង។

➤ អាចដាក់លក្ខខណ្ឌបង្កង់ (CC409(3))

ឧទា.

- ថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា Y បានយកសំបុត្រដែលបានសរសេរថា “ បើមិនដឹកអង្ករត្រឹមថ្ងៃទី៣១ ខែសីហាទេ នឹងរំលាយ កិច្ចសន្យា” ដាក់ក្នុងប្រអប់សំបុត្រផ្ទះរបស់ X ។
  - ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា X បានអានសំបុត្រនោះ។
  - ផុតថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា X មិនទាន់ដឹកអង្ករមកឲ្យ។
- អានុភាពនៃការរំលាយកើតមានឡើងនៅថ្ងៃទី៣១ ខែសីហា បានកន្លងផុត ។

2.2 ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ

36

➔ ក្នុងករណីដែលភាគីម្ខាងមានច្រើននាក់ ការរំលាយកិច្ចសន្យាត្រូវធ្វើឡើងដោយបុគ្គលទាំងអស់នោះចំពោះភាគីម្ខាងទៀត ឬ ដោយភាគីម្ខាងទៀតចំពោះបុគ្គលទាំងអស់នោះ (CC410)

→ ប្រសិនបើមានបុគ្គលណាមួយក្នុងចំណោមភាគីច្រើននាក់នៃកិច្ចសន្យារំលាយកិច្ចសន្យា ហើយកិច្ចសន្យានៅតែបន្តអត្ថិភាពចំពោះបុគ្គលដទៃទៀត នោះទំនាក់ទំនងសិទ្ធិនៅក្នុងកិច្ចសន្យាកាន់តែមានភាពស្មុគស្មាញ។

→ ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ ត្រូវធ្វើឡើងដោយភាគីទាំងអស់ ឬ ធ្វើឡើងចំពោះភាគីទាំងអស់។

2.2 ការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយ

37

ឧទា.

- ថ្ងៃទី០១ ខែសីហា X បានលក់ដី A ទៅឲ្យ W · Y · Z និងបានចុះបញ្ជីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទៅឲ្យពួកគេទាំង៣។ ប៉ុន្តែ ទោះបីជា X បានដាស់តឿនក៏ដោយ ក៏ W · Y · Z មិនបានប្រគល់ប្រាក់គ្រប់ចំនួនឲ្យមក X ដែរ។
  - ថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា X បានផ្ញើអ៊ុំម៉ែលដែលមានខ្លឹមសារសុំរំលាយកិច្ចសន្យាលក់ទិញឲ្យទៅ W។
  - ថ្ងៃទី២៨ ខែកញ្ញា X បានខលទៅ Y ប្រាប់ពីការរំលាយកិច្ចសន្យាលក់ទិញ។
  - ថ្ងៃទី០១ ខែតុលា X បានដាក់លិខិតជូនដំណឹងអំពីការរំលាយក្នុងប្រអប់សំបុត្រនៅផ្ទះរបស់ Z។
- ការបង្ហាញឆន្ទៈមិនចាំបាច់ត្រូវធ្វើក្នុងពេលព្រមគ្នានោះទេ គឺអាចធ្វើនៅពេលបន្តបន្ទាប់បាន ប៉ុន្តែអានុភាពនៃការរំលាយកិច្ចសន្យានឹងកើតមានឡើង នៅពេលដែលការបង្ហាញឆន្ទៈរំលាយនោះ បានធ្វើឡើងចំពោះភាគីទាំងអស់។
- ថ្ងៃទី១ ខែតុលា អានុភាពនៃការរំលាយកើតមានឡើង។

3.1 អានុភាពនៃការរំលាយ (ចោលភាគី)

38

➤ អានុភាពរវាងភាគី

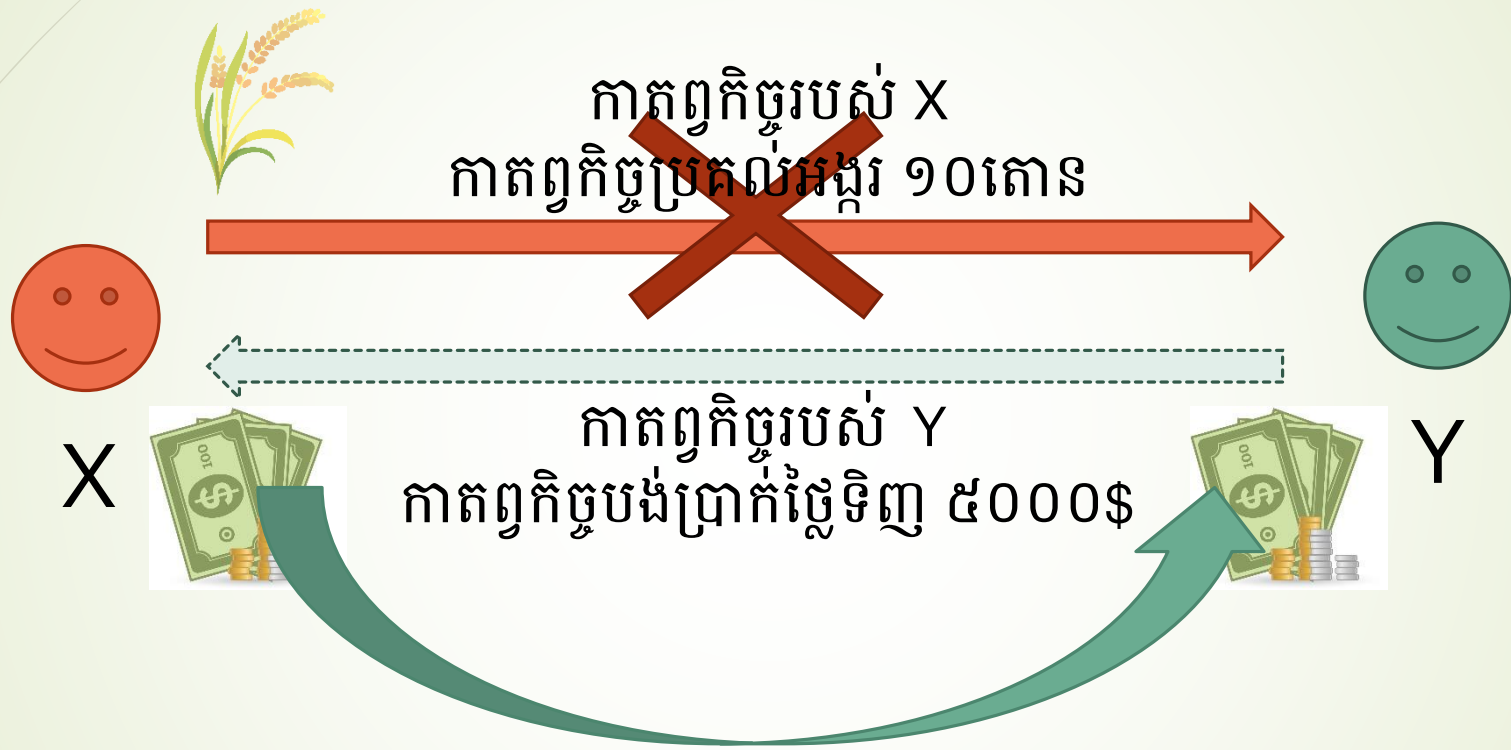
1. រួចផុតពីករណីយកិច្ចក្នុងកិច្ចសន្យា (CC411(1))

→ កាតព្វកិច្ចដែលមិនទាន់អនុវត្តត្រូវរលត់ ហើយគ្មានភាពចាំបាច់ត្រូវអនុវត្ត។

2. ករណីយកិច្ចធ្វើបដិទាន (CC411(2))

→ ចំពោះកាតព្វកិច្ចដែលអនុវត្តរួចហើយ ត្រូវសងតាវកាលិកដែលបានទទួលវិញ និង មានករណីយកិច្ចធ្វើបដិទានស្ថានភាពដើមនៃកិច្ចសន្យា។

3.1 អានុភាពនៃការរំលាយ (ចោលភាគី)

- ការអនុវត្តព្រមគ្នានូវករណីយកិច្ចធ្វើបដិទាន (CC411(2))
ក្នុងករណីដែលភាគីទាំងសងខាង មានករណីយកិច្ចធ្វើបដិទានទៅវិញទៅមក ករណីយកិច្ចទាំងនោះត្រូវអនុវត្តនៅពេលជាមួយគ្នា។

3.1 អានុភាពនៃការរំលាយ (ចោលភាគី)

ឧទា.

- X បានលក់រថយន្តទៅ Y ក្នុងតម្លៃ ៥០០០\$។
- Y បានបង់ប្រាក់តែ ១០០០\$ តែមិនបានបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញដែលនៅសល់ផ្សេងទៀតទេ។
- X បានរំលាយកិច្ចសន្យាលក់ទិញ។
- X មានករណីយកិច្ចសងប្រាក់ ១០០០\$ ហើយ Y មានករណីយកិច្ចប្រគល់រថយន្តវិញ ហើយករណីយកិច្ចទាំង២នេះ គឺត្រូវអនុវត្តព្រមគ្នា។
- ទោះបីជា X ទាមទារឲ្យប្រគល់រថយន្តមុនក៏ដោយ ក៏ Y អាចបដិសេធបានដែរ។

3.1 អានុភាពនៃការរំលាយ (ចោលភាគី)

- ▶ ទំហំនៃករណីយកិច្ចធ្វើបដិទាន (CC411(3))
  - អ្នកដែលបានទទួលប្រាក់ ត្រូវសងទាំងការប្រាក់ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃបានទទួល។
  - អ្នកដែលបានទទួលវត្ថុ ត្រូវសងទាំងផលនៃការប្រើប្រាស់ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃទទួលបាន។

3.1 អាណុញការរំលាយ (ចោលភាគី)

43

ឧទា.

- នៅថ្ងៃទី១ ខែសីហា X បានលក់រថយន្តឲ្យ Y ក្នុងតម្លៃ ៥០០០\$ និងបានប្រគល់រថយន្តនោះទៅឲ្យ Y ។
- នៅថ្ងៃទី១០ ខែសីហា Y បានបង់ប្រាក់ ១០០០\$ ឲ្យ X ប៉ុន្តែក្រោយមក ទោះបីជា X ជាប់ត្រូវក៏ដោយ ក៏ Y មិនព្រមបង់ប្រាក់ដែលនៅសល់ដែរ។
- នៅថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា X បានរំលាយកិច្ចសន្យាលក់ទិញ។
  - X ត្រូវបង់ការប្រាក់ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃទី១០ ខែសីហា បន្ថែមពីលើប្រាក់ ១០០០\$។
យោង. អត្រាការប្រាក់ដែលកំណត់ដោយច្បាប់ ៥% (CC318)
  - Y ត្រូវប្រគល់រថយន្ត ព្រមទាំងថ្លៃឈ្នួលប្រើប្រាស់រថយន្ត ស្របតាមអំឡុងពេលប្រើប្រាស់រថយន្ត ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែសីហា។

3.1 អានុភាពនៃការរំលាយ (វោងភាគី)

44

- ▶ ក្នុងករណីដែលកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាត្រូវបានខូចខាត ឬ បាត់បង់ (CC412)

ភាគីទាំងសងខាងមានករណីយកិច្ចធ្វើបដិទានទៅវិញទៅមក នៅពេលដែលបានរំលាយកិច្ចសន្យា ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើមិនអាចប្រគល់កម្មវត្ថុវិញបាន ដោយសារកម្មវត្ថុដែលត្រូវប្រគល់នោះខូចខាត ឬ បាត់បង់ តើត្រូវធ្វើយ៉ាងណា?

3.1 អនុសាសន៍នៃការរំលាយ (ចោលភាគី)

- ▶ ក្នុងករណីដែលកម្មវត្ថុនៃកិច្ចសន្យាត្រូវបានខូចខាត ឬ បាត់បង់ (CC412)
  1. នៅពេលដែលកម្មវត្ថុនោះខូចខាត ឬ បាត់បង់ដោយសារចេតនារបស់អ្នកមានសិទ្ធិរំលាយ ហើយមិនអាចសងវិញបាន
    - មិនអាចរំលាយបាន (សិទ្ធិរំលាយត្រូវរលត់) (CC412(1))
  2. នៅពេលដែលកម្មវត្ថុនោះខូចខាត ឬ បាត់បង់ដោយសារកំហុសរបស់អ្នកមានសិទ្ធិរំលាយ ហើយមិនអាចសងវិញបាន
    - អាចរំលាយបាន។ អ្នកមានសិទ្ធិរំលាយត្រូវសងប្រាក់ដែលជាតម្លៃនៃកម្មវត្ថុ ត្រឹមកម្រិតនៃថ្លៃលក់ទិញ (CC412(2))
  3. នៅពេលដែលកម្មវត្ថុមិនអាចសងវិញបាន ដោយសារកំហុស ឬ មូលហេតុរបស់ភាគីម្ខាងទៀត
    - អាចរំលាយបាន។ អ្នកមានសិទ្ធិរំលាយមិនមានករណីយកិច្ចសងប្រាក់ដូចមានក្នុងចំណុចទី2 ទេ។

3.2 អានុភាពនៃការរំលាយ (ចំពោះតតិយជន)

ការរំលាយកិច្ចសន្យាមិនអាចធ្វើឲ្យខូចផលប្រយោជន៍ត្រឹមត្រូវរបស់តតិយជនបានឡើយ
(CC411(4))

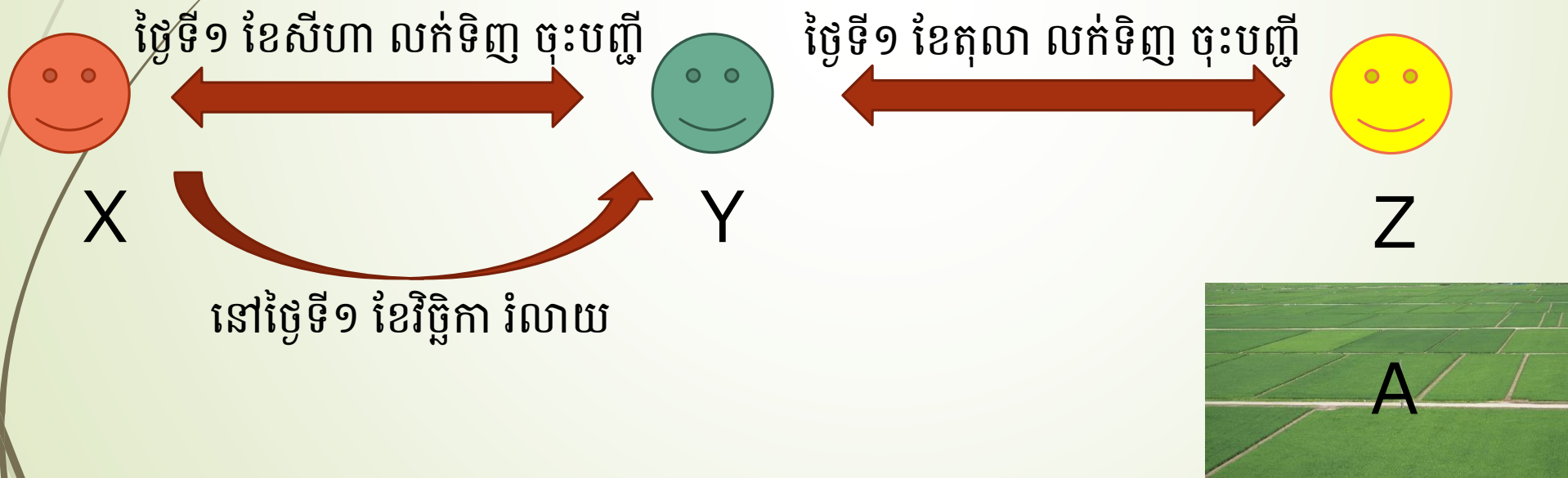
ចំពោះកិច្ចសន្យាដែលត្រូវបានរំលាយ តើ
មានឥទ្ធិពលយ៉ាងណាដល់អ្នកមានទំនាក់
ទំនងផលប្រយោជន៍?

3.2 អានុភាពនៃការរំលាយ (ចំពោះតតិយជន)

47

- នៅថ្ងៃទី១ ខែសីហា X បានលក់ដី A ក្នុងតម្លៃ ៥០០០០\$ ឲ្យទៅ Y និងបានចុះបញ្ជីផ្ទេរ។
- នៅថ្ងៃទី១ ខែតុលា Y បានលក់ដី A ក្នុងតម្លៃ ៥០០០០\$ ឲ្យទៅ Z និង បានចុះបញ្ជីផ្ទេរ។
- ទោះបីជា X បានដាស់តឿនក៏ដោយ ក៏ Y នៅតែមិនបង់ថ្លៃទិញដីមួយភាគធំដែរ។
- នៅថ្ងៃទី១ ខែវិច្ឆិកា Y បានរំលាយកិច្ចសន្យាលក់ទិញ។

3.2 អានុភាពនៃការរំលាយ (ចំពោះតតិយជន)

48

- ➔ បើសិនជាការទិញលក់ដី A ពី X មក Y ក្លាយជានតិភាពដោយសារការរំលាយ នោះផលប្រយោជន៍របស់ Z ដែលបានទិញដី A ដោយការជឿជាក់លើការចុះបញ្ជីរបស់ Y នឹងត្រូវខូចខាតយ៉ាងខ្លាំង ហើយសុវត្ថិភាពជំនួញក៏មានការខូចខាតដែរ។
  - ការរំលាយ មិនអាចធ្វើឲ្យខូចផលប្រយោជន៍ត្រឹមត្រូវរបស់ Z បានឡើយ(CC411(4))
  - អានុភាពនៃការរំលាយ មិនមានចំពោះ Z ទេ។
  - Z អាចតតាំងអំពីលទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិលើដី A ចំពោះ X បាន។

X

Z

3.2 អានុភាពនៃការរំលាយ (ចំពោះតតិយជន)

- ▶ “ផលប្រយោជន៍ត្រឹមត្រូវរបស់តតិយជន” ជាអ្វី?
  - ដោយសារការបកស្រាយនេះមិនមានកំណត់ក្នុងច្បាប់ ហេតុនេះ ត្រូវពឹងផ្អែកលើយុត្តិសាស្ត្រតុលាការ។
- ▶ តើករណីណាខ្លះ ដែលយើងអាចនិយាយថា Z មានផលប្រយោជន៍ត្រឹមត្រូវ ?
  - ▶ នៅពេលដែល Z មិនទាន់ចុះបញ្ជីដី A រួចរាល់ តើករណីនេះយ៉ាងម៉េចដែរ?
  - ▶ នៅពេលដែល Z បានដឹងថា Y មិនមានទ្រព្យសម្បត្តិ ហើយមិនអាចបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញបាន តើករណីនេះយ៉ាងម៉េចដែរ?
  - ▶ នៅពេលដែល Y បានប្រាប់ Z ថា ចង់លក់ដីនោះមុនពេល X រំលាយកិច្ចសន្យា ហើយយុបយិតគ្នាទិញយកដីនោះក្នុងតម្លៃក្រោមទីផ្សារខ្លាំង តើករណីនេះយ៉ាងម៉េចដែរ?

4. អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិរំលាយកិច្ចសន្យា

“អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិរំលាយកិច្ចសន្យាដោយមូលហេតុនៃការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច និងសិទ្ធិទាមទារ បដិទាន មានអំឡុងពេល៥ឆ្នាំ ក្រោយពីពេលដែលមិនបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ច” (CC413)។

- ចំណុចនៃការគណនាអំឡុងពេល : ពេលដែលមិនបានអនុវត្តកាតព្វកិច្ច → នៅពេលអលទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្ត នៅពេលយឺតយ៉ាវក្នុងការអនុវត្ត
- អំឡុងពេល : ៥ឆ្នាំ

យោង.

- អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិទាមទារសំណងការខូចខាត ដោយសារការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច មានអំឡុងពេល ៥ឆ្នាំ ក្រោយពីពេលដែលការខូចខាតនោះកើតឡើង (CC406)។
- អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិលើបំណុលទូទៅ មានអំឡុងពេល ៥ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលដែលអាចអនុវត្តសិទ្ធិនោះបាន (CC481, 482)។

4. អាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់សិទ្ធិរំលាយកិច្ចសន្យា

មធ្យោបាយសង្គ្រោះផ្សេងៗនៃការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច និងអំឡុងពេលនៃអាជ្ញាយុកាលនៃការរំលត់

1. សិទ្ធិទាមទារឲ្យអនុវត្ត

→ ៥ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលដែលអាចអនុវត្តសិទ្ធិបាន

2. សិទ្ធិទាមទារសំណងនៃការខូចខាត

→ ៥ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលដែលការខូចខាតបានកើតឡើង

3. សិទ្ធិរំលាយ

→ ៥ឆ្នាំ គិតចាប់ពីពេលមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច

5. ការរំលាយដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា និង ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង

52

ក្រៅពីការរំលាយដោយមូលហេតុនៃការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច ក៏មានមូលហេតុដែលស្រដៀងទៅនឹងមូលហេតុនេះដែរ គឺការរំលាយដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា និង ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង។

1. ការរំលាយដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា (CC414(1))

គឺជាការផ្តល់ឲ្យភាគីម្ខាង ឬ ភាគីទាំងសងខាងនូវសិទ្ធិរំលាយ ក្នុងករណីជាក់លាក់មួយ ដោយផ្អែកលើកិច្ចសន្យា (ទោះបីជាគ្មានការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចក៏ដោយ) ។

ឧទា. គូភាគីទាំងសងខាងអាចរំលាយកិច្ចសន្យាបានភ្លាម នៅពេលភាគីម្ខាងទៀតទទួលការចាត់ចែងអំពីពន្ធពីងទារ។

2. ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង (CC414(2))

គឺជាការព្រមព្រៀងរំលាយកិច្ចសន្យាដោយគូភាគី។

5. ការរំលាយដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា និង ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង

1. ការរំលាយដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា (CC414(1))

គឺជាការផ្តល់ឲ្យភាគីម្ខាង ឬ ភាគីទាំងសងខាងនូវសិទ្ធិរំលាយ ក្នុងករណីជាក់លាក់មួយ ដោយផ្អែកលើកិច្ចសន្យា។

→ ចំណុចដែលអ្នកមានសិទ្ធិរំលាយអនុវត្តសិទ្ធិរំលាយដោយបង្ហាញឆន្ទៈតែម្ខាង គឺជា ចំណុចដូចគ្នានឹងការរំលាយដោយសារការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ច។

→ បញ្ញត្តិស្តីពីវិធីអនុវត្តសិទ្ធិរំលាយ (CC409,410) និង អានុភាពនៃការរំលាយ (CC411,412) នឹងត្រូវយកមកអនុវត្តដូចគ្នាផងដែរ លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀង ពិសេស។

5. ការរំលាយដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា និង ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង

2. ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង (CC414(2))

គឺជាការព្រមព្រៀងរំលាយកិច្ចសន្យាដោយគូភាគី

→ ដោយសារតែការរំលាយធ្វើឡើងតាមរយៈកិច្ចសន្យា ហេតុនេះខ្លឹមសារនោះត្រូវប្រគល់ឲ្យគូភាគីជាអ្នកសម្រេច។

→ “ ប៉ុន្តែ មិនអាចធ្វើឲ្យខូចផលប្រយោជន៍របស់តតិយជនទេ។ ”

※ អានុភាពនៃការរំលាយ(ចំពោះតតិយជន)

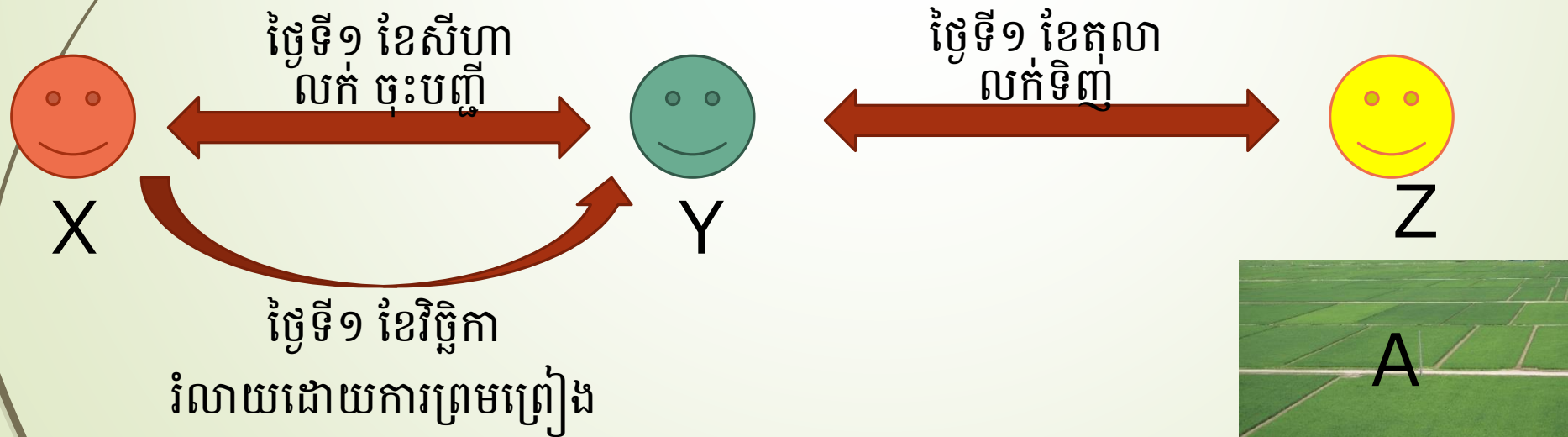
“ផលប្រយោជន៍របស់តតិយជន” នៃ CC414(2) មានខ្លឹមសារទូលាយជាង “ផលប្រយោជន៍ត្រឹមត្រូវរបស់តតិយជន” នៃ CC411(4)។ ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង គឺជាការរំលាយកិច្ចសន្យាដោយផ្អែកតាមតែស្ថានភាពរបស់គូភាគី ទោះបីជាគ្មានការមិនអនុវត្តកាតព្វកិច្ចក៏ដោយ ដូច្នោះ ជាទូទៅការរំលាយកិច្ចសន្យាបែបនេះមិនត្រូវធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់បុគ្គលដទៃឡើយ។

5. ការរំលាយដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា និង ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង

55

- ថ្ងៃទី១ ខែសីហា X បានលក់ដី A ក្នុងតម្លៃ ៥០០០០\$ ទៅឲ្យ Y ហើយបានចុះបញ្ជីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទៅឲ្យ Y រួចរាល់ហើយ។
- ថ្ងៃទី១ ខែតុលា Y បានលក់ដី A ក្នុងតម្លៃ ៥០០០០\$ ទៅឲ្យ Z ប៉ុន្តែមិនទាន់បានចុះបញ្ជី។
- ថ្ងៃទី១ ខែវិច្ឆិកា X និង Y បានព្រមព្រៀងគ្នារំលាយកិច្ចសន្យាលក់ទិញ។

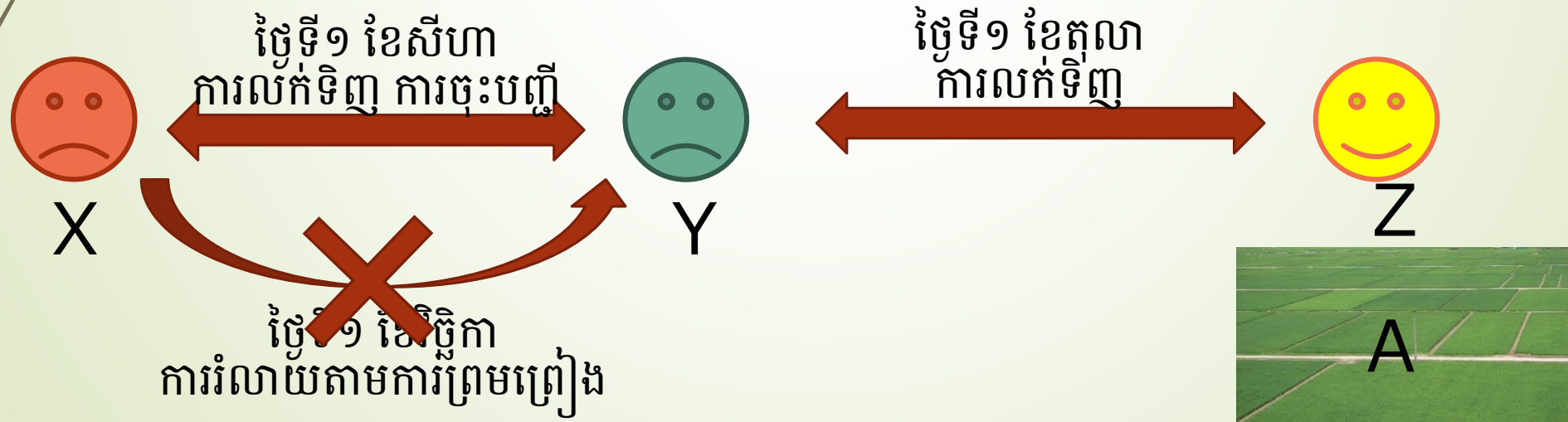
5. ការរំលាយដែលបានកំណត់ក្នុងកិច្ចសន្យា និង ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀង

56

អានុភាពនៃការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិលើដីពី Y ទៅ Z មិនកើតឡើងទេ (CC135) ដោយសារតែមិនទាន់ចុះបញ្ជីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិ ហេតុនេះ Z មិនទាន់បានធ្វើលទ្ធកម្មនៃកម្មសិទ្ធិជាស្ថាពរនៅឡើយ។

→ ទោះបីជាមានករណីបែបនេះក៏ដោយ ក៏ការរំលាយដោយការព្រមព្រៀងមិនអាចធ្វើឲ្យខូចប្រយោជន៍របស់តតិយជន Z បានឡើយ ។

→ អានុភាពនៃការរំលាយតាមការព្រមព្រៀងមិនមានចំពោះ Z ទេ។

សូមអរគុណចំពោះការយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ !

តើមានសំណួរដែលឬទេ ?

ការពន្យល់អំពីគ្រឹះស្ថានៃអានុភាពនៃការរំលាយ (ជំនួយស្មារតី)

58

➤ គំនិតដែលទទួលស្គាល់អានុភាពប្រតិសកម្ម

→ គ្មានកិច្ចសន្យាតាំងពីដំបូង។

- កាតព្វកិច្ចដែលមិនទាន់អនុវត្ត ត្រូវរលត់។

- កាតព្វកិច្ចដែលបានអនុវត្តរួចរាល់ បានក្លាយជាការធ្វើលទ្ធកម្មដោយគ្មានមូលហេតុតាមផ្លូវច្បាប់ ហើយត្រូវមានករណីយកិច្ចសងវិញ ដោយសេចក្តីចម្រើនដោយឥតហេតុ (អានុភាពនៃការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិមិនបានកើតឡើងវិញ។)។

➤ គំនិតដែលមិនទទួលស្គាល់អានុភាពប្រតិសកម្ម

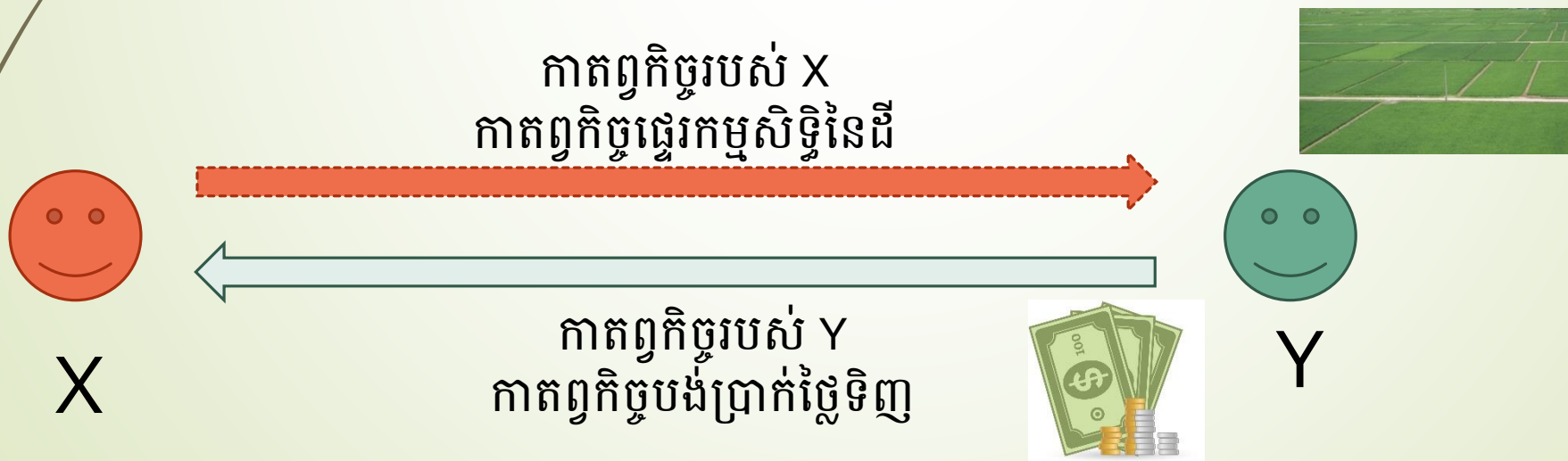
→ កាតព្វកិច្ចធ្វើបដិទានមកស្ថានភាពដើមវិញ នឹងកើតមានឡើងនៅពេលរំលាយ។

- កាតព្វកិច្ចដែលមិនទាន់អនុវត្ត នឹងកើតមានសិទ្ធិបដិសេធក្នុងការអនុវត្ត។

- កាតព្វកិច្ចដែលបានអនុវត្តរួចរាល់ នឹងកើតមានករណីយកិច្ចសងវិញ។

ឧទា.

- X បានចុះកិច្ចសន្យាលក់ដីដែលជាកម្មសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ទៅឲ្យ Y។
- X បានប្រគល់ដី និង ចុះបញ្ជីផ្ទេរឲ្យទៅ Y។
- Y មិនបានបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញដីឲ្យមក X ទេ។
- X បានរំលាយកិច្ចសន្យាលក់ទិញ។

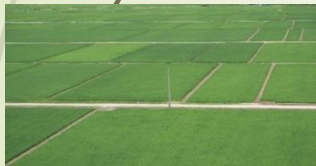

គំនិតទទួលស្គាល់អានុភាពប្រតិសកម្ម

60

- កាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញរបស់ Y នឹងរលត់។
- កម្មសិទ្ធិនៃដីនឹងត្រឡប់ទៅ X វិញតាមអានុភាពប្រតិសកម្ម ហើយមិនមានការផ្ទេរកម្មសិទ្ធិដីនោះទាល់តែសោះ។

→ Y ត្រូវសងដីឲ្យ X វិញ ហើយត្រូវធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីលុបចោលការចុះបញ្ជីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនៃដីនោះ។

X

កាតព្វកិច្ចរបស់ X
កាតព្វកិច្ចផ្ទេរកម្មសិទ្ធិនៃដី

Y

កាតព្វកិច្ចរបស់ Y

កាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញ

គំនិតមិនទទួលស្គាល់អនុភាពប្រតិសកម្ម

61

- Y អាចបដិសេធការអនុវត្តកាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់ថ្លៃទិញបាន។
- Y មានករណីយកិច្ចត្រូវសងទៅ X វិញនូវកម្មសិទ្ធិនៃដី។
  - Y ត្រូវសងដីទៅឲ្យ X ហើយត្រូវធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិពី Y ទៅ X។

